

Rav Yosef said; if so

אמר רב יוסף אי הכי -

Overview

both understood the פסוק of מאן מאן to be discussing a case where the רב and ר"נ was פיתוי לשם אישות¹. רב יוסף commented on this; א"ה, etc. The term א"ה usually denotes a question (or difficulty). תוספות explains that the א"ה here can be either a declaration or a question.

בניחותא וסייעתא היא וכן היה רב יוסף רגיל לומר -

The 'א"ה' here is to be stated **agreeably, and** רב יוסף was **bringing support** to the views of רב ור"נ that it was פיתוי לשם אישות. **And so was it customary for רב יוסף to state** א"ה (even) when it was used as a proof -

כדאמרינן בפרק במה מדליקין (שבת דף כח, א) אי הכי היינו דמתרגמינן ססגונא² -

As תחש of תרגום 'if so it is understood that the **פרק במה מדליקין** stated in רב יוסף **is תחש**; we see that ר"י uses the term א"ה as a proof (not as a question) –

The גמרא (here) continues:

אמר ליה אביי צריכה קידושין כולי ולא תסייעיה מהא -

אביי responded to ר"י, **'she needs קידושין, etc.** לדעת אביה, **so you cannot support** מהר וכו' of ברייתא **from this** רב ור"נ.

ר"י and ר"נ offers an alternate explanation of תוספות:

ויש מפרשים³ דרב נחמן בא ליישב לעולם אימא לך שפיתה לשם אישות -

And others explain that ר"נ comes to explain that really I can say that we are discussing a case **where פיתה לשם אישות** (not like רב said, and where we had the difficulty of קרא קבעי) -

וגרסינן אלא אמר רב נחמן ולא תימא דתיקשי לרב אסי דאמר אביה ולא היא -

And the text reads according to these י"מ, **אלא אמר ר"נ** (for we are retracting from the answer of רב that the פסוק is by פיתוי לשם אישות and) that the פיתוי was לשם אישות, **and nevertheless you should not assume that there is a difficulty for ר"א** מעכב, **who maintains** by a אביה that **only her father** can be שנתקדשה שלא לדעת אביה

¹ See תוס' ד"ה קרא (and רש"י ד"ה קרא וד"ה אמר).

² The גמרא there cited נחמיה ר' that the covering of the תחש was similar to קלא אילן, which has many colors. To which רב יוסף responded ססגונא, for the word ססגונא is composed of שש (he rejoices) and גוונא (colors); the תחש rejoices in the multitude of his colors.

³ These י"מ disagree with the פירוש, which תוספות offered in the previous קרא (this explains the term 'פירוש' there [TIE footnote # 4]).

but not her (and by פיתוי it seems that she can also be ממאן); there is no difficulty -

דהא דקאמר הכא דיכולה למאן אינו רוצה לומר דלא תהא אשתו -

For this which the ברייתא **states here that she can (also) be ממאן, it does not mean to say that she can be ממאן so she will not be his wife;** this is not so, for -

כיון דרוצה אביה אינה יכולה לעכב⁴ -

Since her father wants the מפתה to marry her, she cannot refuse -

אלא רצונו לומר שמשלם קנס כמפותה⁵ כלומר כדין שאר מפותות שהאב ממאן -

But rather the ברייתא **means to say is that (even) if she (alone) is ממאן, that the מפותות will have to pay קנס like a מפותה, meaning like the rule of other מפותות, who have to pay קנס when the father is ממאן -**

כדפירש בקונטרס⁶ ופריך רב יוסף בתמיה אי הכי כולי:

As ר"נ explained, and regarding this statement of ר"נ that we are discussing a לשם אישות, **so רב יוסף asked in astonishment; if so that it was לשם אישות, etc.** why is there a need for קידושין.

Summary

ר"נ can maintain that the פיתוי was לשם אישות and ר"י is supporting him, or ר"נ can maintain that the פיתוי was לשם אישות and ר"י is challenging him

Thinking it over

The י"מ maintain that he was לשם אישות. If the פיתוי was לשם אישות, so how can there be a קנס payment,⁷ since she is already his wife (he was לשם אישות and the father was not ממאן)?!⁸

⁴ There is no contradiction between רב אסי and the ברייתא. By a קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה only the father can refuse not the קטנה; however by a פיתוי לשם אישות even though the קטנה cannot be מעכב (if the father wants her to marry him [in accordance with רב אסי]), nevertheless her מיאון is effective regarding קנס which the מפתה must pay. See previous ד"ה קרא תוספות.

⁵ See 'Thinking it over'.

⁶ [בד"ה אי הכי] רש"י states clearly (for) לשם אישות פיתוי was לשם אישות (ר"נ explains רש"י does not mean that ר"נ is supporting ר"י); rather תוספות means that רש"י explains that the effectiveness of her מיאון is only regarding the קנס payment.

⁷ See footnote # 5.

⁸ See # 78. אוצר מפרשי התלמוד.